

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ
України

**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**

«Наукові досягнення та відкриття сучасної молоді»

**III Всеукраїнська наукова конференція студентів
та молодих вчених**

Збірник матеріалів

29 травня 2024 року, м. Луцьк

Наукові досягнення та відкриття сучасної молоді [Електронний ресурс] : зб.матер. III Всеукр. наук. конф. студ. та молодих вчених (Луцьк, 29 трав. 2024 р.) / Держ. вищ. навч. заклад «Донецький національний технічний університет». – Луцьк : ДВНЗ «ДонНТУ», 2024. – 190 с.

Збірник містить доповіді учасників III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові досягнення та відкриття сучасної молоді», які розподілені за секціями: «Комп'ютерні та технічні науки», «Економічні науки», «Цивільна та екологічна безпека».

Видання може бути корисним здобувачам вищої освіти, молодим науковцям та викладачам. Усі матеріали друкуються в авторській редакції і відповідальність за їх зміст несуть автори. Оргкомітет конференції претензії з цього приводу не приймає.

Відповідальна за випуск:

Ольга БОГОМАЗ – Голова Ради молодих вчених ДВНЗ «ДонНТУ», Ph.D, доцент, доцент кафедри природоохоронної діяльності

Рецензенти:

Віктор КОСТЕНКО – д.т.н., професор, завідувач кафедри «Природоохоронна діяльність», ДВНЗ «ДонНТУ».

Тетяна КОСТЕНКО – д.т.н., професор, заступник начальника кафедри безпеки об'єктів будівництва та охорони праці, ЧПБ «Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля

Організаційний комітет

Ляшок Ярослав Олександрович – д-р екон. наук, професор, в.о. ректора ДонНТУ, голова оргкомітету.

Богомаз Ольга Петрівна – Ph.D., доцент, доцент кафедри природоохоронної діяльності, голова Ради молодих вчених ДонНТУ, **заступник голови оргкомітету.**

Подкопаєв Сергій Вікторович – д-р техн. наук, професор, в.о. проректора з наукової роботи ДонНТУ.

Кутняшенко Олексій Ігорович – к.т.н., доцент, доцент кафедри природоохоронної діяльності.

Панкова Марія Вікторівна – Ph.D., доцент, доцент кафедри економіки підприємства.

Фоміна Олена Олександрівна – к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства.

Чепіга Дар'я Анатоліївна – к.т.н., доцент, доцент кафедри управління гірничим виробництвом і охорони праці.

продовженням зростання загального торговельного дефіциту країни) – частка Китаю у імпорті США зменшилась, натомість зросла частка інших країн Азійсько-Тихоокеанського регіону. Тому, в найближчій перспективі розвиток торговельних відносин між США та Китаєм визначатимуть ряд чинників економічного та геополітичного характеру, що, в свою чергу, може відобразитися на функціонуванні світової торговельної системи загалом.

ЛІТЕРАТУРА

1. The World Trade Organization (WTO) Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.wto.org/> (Дата звернення: 11.05.2024)
2. Попри напругу між США та Китаєм торгівля між країнами сягнула рекорду торік. Економічна правда. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/02/8/696829/> (Дата звернення: 10.05.2024)
3. Europe's Dangerous Dependence on China. Веб-сайт. URL: <https://carnegieendowment.org/europe/strategic-europe/2023/04/europes-dangerous-dependence-on-china?lang=en> (Дата звернення: 10.05.2024)

АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Бородіна Анастасія Сергіївна, студентка I курсу ОС магістр

Мізіна Олена Вікторівна, к.е.н., доц.

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

7anastasiya.borodina7@gmail.com, olena.mizina@donntu.edu.ua

На сьогодні економічні реалії в Україні характеризуються посиленням жорсткої конкурентної боротьби, за якої система корпоративного управління стає одним з головних компонентів створення інвестиційної привабливості підприємств. Саме тому, набуває актуальності розгляд особливостей формування національної моделі корпоративного управління, яка б відповідала сучасним українським реаліям та включала певні особливості існуючих світових моделей [1].

Доцільно зазначити, що формування системи корпоративного управління у окремих країнах безпосередньо пов'язане з особливостями функціонування ринку цінних паперів. Тобто, розвиток корпорації залежить від доступу до капіталу, головними постачальниками якого є акціонери, які отримують певні права у обмін на ризик, що виникає у процесі інвестування коштів в підприємство [2].

У країнах з розвиненими ринковими відносинами впродовж тривалого історичного періоду формувалися системи корпоративного управління, які сучасна управлінська теорія поділяє на три класичні моделі корпоративного

управління: англо-американську, японську і німецьку. Зазначені моделі відбивають специфічні національні умови соціально-економічного розвитку, ідеологію та традиції певної країни [3].

Англо-американська (американська) модель корпоративного управління є першою моделлю, яка набула визнання та яку розпочали активно досліджувати та оцінювати. Основними її характеристиками є наступні:

- учасниками зазначеної моделі є директора, акціонери, менеджери, біржі, урядові структури, консалтингові фірми;
- цій моделі притаманна акціонерна форма власності, яка характеризується відсутністю у корпораціях значних інвесторів, що домінують над іншими;
- така модель дозволяє полегшити перетікання акцій між власниками, що відбувається завдяки розпиленості та розмитості акціонерного капіталу корпорацій;
- досліджуваній моделі притаманне розташування великої кількості акцій у власності інституціональних інвесторів – пайових та пенсійних фондів;
- за такої моделі акціонери мають достатньо обмежений вплив на діяльність корпорації;
- структура корпорації передбачає створення ради директорів, що складається з інсайдерів (осіб, які або працюють в корпорації, або тісно пов'язані з її управлінням) та аутсайдерів (особи, що не мають безпосередніх інтересів в компанії). Рада директорів обирається акціонерами корпорації з метою представлення їх інтересів;
- англо-американська модель корпоративного управління висуває жорсткі вимоги щодо розкриття конфіденційної інформації.

Другою основною моделлю корпоративного управління є японська, якій притаманні такі особливості:

- у ролі ключових акціонерів в цій моделі виступають банки;
- за цієї моделі важливим учасником є промислово-фінансова група «кейрецу», яка складається з банків, що зробили великі інвестиції у корпорацію;
- досліджувана модель характеризується відсутністю зовнішніх членів в корпораціях;
- в цій моделі велику роль відіграє держава, яка бере участь у стратегічному плануванні (управлінський вплив уряду суттєвий);
- за такої моделі корпоративного управління великий вплив на державні та корпоративні інтереси має взаємне проникнення капіталу та орієнтація корпорації;
- до складу ради директорів, на відміну від попередньої моделі, входять виключно афілійовані особи;
- така модель також характеризується достатньо жорсткими вимогами відносно розкриття конфіденційної інформації.

Німецька модель корпоративного управління є останньою класичною моделлю, якій належать наступні характерні риси:

- акціонерний капітал за цієї моделі є високо-сконцентрованим;
- за цієї моделі формується двопалатна Рада, яка складається з Спостережної та Виконавчої рад (Правління). Остання є колегіальним органом, усі члени якої мають рівні права, а до членів Спостережної ради можуть входити тільки незалежні директори;
- така модель характеризується тісними зв'язками між банками та промисловістю;
- банки беруть участь як у фінансуванні інвестиційних проектів, так і в управлінні корпорацією, що відбувається шляхом участі делегованих банками представників в Раді директорів;
- ця модель в управлінні корпорацією наголошує на чіткому розподілі функцій на виконавчі та контрольні;
- модель передбачає законодавчий порядок встановлення чисельності членів Спостережної ради, яку акціонери не мають права змінювати;
- кількість голосів акціонерів може бути обмежено статутом корпорації;
- на відміну від попередніх моделей, в німецькій моделі корпоративного управління існують достатньо м'які вимоги відносно розкриття конфіденційної інформації.

Підвалинами формування системи корпоративного управління в Україні безпосередньо були процеси приватизації вітчизняних підприємств. Тому після закінчення масової приватизації, яка сприяла створенню великої кількості акціонерів, тобто з кінця 1990 року, в Україні дуже актуальною виявилась проблема формування національної моделі корпоративного управління.

Навіть на теперішній період вітчизняна модель корпоративного управління перебуває на стадії становлення та поєднує у собі особливості англо-американської та німецької моделей.

Доцільно зазначити, що в національній моделі до основних джерел фінансування корпорацій належать банки. Хоча саме німецька модель є банківсько орієнтованою, проте, утворену в Україні модель корпоративного управління не можна віднести до німецької, бо існують певні риси, які вказують на певні особливості вітчизняної моделі.

Серед характеристик національної моделі корпоративного управління слід виділити наступні:

- засновниками корпорації в моделі є юридичні особи та громадяни, які солідарно відповідають за зобов'язаннями, що виникли в процесі реєстрації підприємства;
- акціонерами корпорації виступають засновники, співробітники та особи, які придбали акції;
- основними інвесторами за національної моделі є банки, держава та інвестиційні фонди;
- у даній моделі загальні збори акціонерів виступають у ролі вищого органу управління та контролю. Виконавчим органом є правління корпорації, яке підзвітне загальним зборам акціонерів.

- у вітчизняній моделі недостатньо формалізованими доволі часто виявляються цілі та принципи корпорації;

- внутрішньо-корпоративне управління за вітчизняною моделлю нерідко орієнтовано на традиції підприємства, яке було приватизовано;

- в цілому сукупність рекомендацій відносно внутрішньо-корпоративного управління корпорацією знаходяться на стадії освоєння [4].

Не можна обійти увагою певні внутрішні та зовнішні проблеми, які здійснили суттєвий на формування та розвиток системи корпоративного управління в Україні. Серед головних внутрішніх проблем слід виділити наступні:

- значна питома вага на підприємствах, які були приватизовані, фізично та морально застарілих основних фондів;

- наявність непорозуміння у відносинах між керівниками корпорації та її акціонерами;

- недостатній рівень підготовки з антикризового управління у менеджерів підприємств, що в умовах сучасних викликів та загроз перешкоджає корпорації ефективно функціонувати та підвищувати рівень конкурентоспроможності.

Коло проблем зовнішнього характеру включає також досить суттєвий їх перелік, серед яких доцільно зазначити наступні основні:

- наявність в Україні достатньо великого рівня тіньової економіки.

- низький рівень ефективності взаємодії між корпораціями та органами державної влади;

- існування у вітчизняному корпоративному законодавстві прогалин, які перешкоджають покращенню інвестиційного клімату;

- невисокий рівень розвитку фондового ринку в Україні та його інфраструктури [1].

В результаті проведеного аналізу можна зробити висновок, що сформована на теперішній час система корпоративного управління в Україні має ряд недоліків, які обумовлюють необхідність значного її доопрацювання та вдосконалення. Наприклад, можна говорити про нераціональність організаційної структури, про ускладнення взаємодії органів управління корпорацією внаслідок існування занадто великої кількості зв'язків в вітчизняній моделі. Також, хоча серед основних інвесторів за національної моделі виступають банки, але вони часто не спроможні здійснювати реальний контроль за діяльністю корпорацій внаслідок браку практичного досвіду в сфері корпоративної діяльності, відсутності відповідної законодавчої бази і т. д.

Тож, в вітчизняних корпораціях, з урахуванням основних моделей корпоративного управління промислово-розвинених країн, необхідно розвивати власну систему корпоративного управління, не копіюючи «сліпо» повністю зарубіжні моделі, а враховуючи політику держави, специфіку національної економіки, ефективність інституційного середовища та рівень розвитку конкуренції діяльності вітчизняних корпорацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Атаманчук З.А., Макогін З.Я. Моделі корпоративного управління: світовий досвід та проблеми формування в Україні в умовах сучасних викликів та загроз. *Економіка і організація управління*. 2022. № 2 (46). С 67–75. URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/2491/1/3.pdf> (дата звернення: 29.04.2024).
2. Баюра Д.О. Формування системи корпоративного управління на засадах соціальної відповідальності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2013. № 10 (151). С. 18–22. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/formuvannya-sistem-korporativnogo-upravlinnya-na-zasadah-sotsialnoyi-vidpovidalnosti/pdf> (дата звернення: 29.04.2024).
3. Васильківський Д.М. Система корпоративного управління промисловими холдингами. *Економіка і суспільство*. 2018. № 14. С 292–300. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/14_ukr/41.pdf (дата звернення: 29.04.2024).
4. Родіонова І.В. Використання світового досвіду корпоративного управління промислових підприємств. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С 319–323. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/53.pdf (дата звернення: 29.04.2024).

АНТИКОРУПЦІЙНИЙ АУДИТ: ЦІЛІ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ

Копотієнко Тетяна Юрївна, к. е. н., доц.,
Захарченко Олександр Володимирович, здобувач вищої освіти
Державний торговельно-економічний університет
kopotienko_tania@ukr.net, zaharsasha2013@gmail.com

Антикорупційний аудит є особливою системою заходів щодо управління ризиками недотримання вимог законів України та інших країн, а також інших нормативних документів, стандартів та етичних норм (кодексів поведінки), що стосуються боротьби з корупцією [3]. Даний вид професійної діяльності спрямований на дотримання вимог національного законодавства, зокрема Закону України «Про запобігання корупції» [2]. Антикорупційний аудит також можна визначити як процес оцінки ефективності та прозорості системи управління та фінансових операцій в організації або установі з метою виявлення, запобігання та боротьби з корупцією на всіх рівнях управління в конкретно вибраній організації. Антикорупційний аудит може здійснюватися як в публічних, так і в приватних організаціях, а також в державних установах.

Антикорупційний аудит є відносно новим поняттям для нашої держави. Не так давно антикорупційний аудит зовсім не розглядався як обов'язкова форма

Секція 2 Економічні науки

Тімошенко Н.М. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ НА ЕКСПОРТ ТА ІМПОРТ УКРАЇНИ.....	52
Кріль А.О. ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ НА ПРИКЛАДІ КОРПОРАЦІЇ UPS (США).....	55
Бірюков В.Є. РОЛЬ США ТА КИТАЮ У РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЕЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	59
Бородіна А.С., Мізіна О.В. АНАЛІЗ МОДЕЛЕЙ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	61
Копотієнко Т.Ю., Захарченко О.В. АНТИКОРУПЦІЙНИЙ АУДИТ: ЦІЛІ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ.....	65
Тімошенко Н.М. РОЛЬ КРЕДИТІВ У ВІДБУДОВІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	67
Плаксієв О.С. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	71
Яшин Я.В. ДИНАМІКА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ РЕФОРМ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ.....	73
Волковський М.А., Крутько В.Д., Мізіна О.В. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ НОВОГО ТОВАРУ.....	76
Салькова Ю.В., Мізіна О.В. ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА ЗАЙНЯТІСТЬ ТА НЕРІВНІСТЬ В ЕКОНОМІЦІ.....	79
Сімшаг К.С., Мізіна О.В. ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЙ МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	82
Стеніна В.С., Мізіна О.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	85

Секція 3 Цивільна та екологічна безпека

Гречка Н.В., Костенко Т.В. ПРОФЕСІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ВОДОЛАЗІВ.....	89
Дагіль І., Дагіль В. ОЦІНКА ПОПУЛЯРНОСТІ ПРОПАГАНДИСТСЬКИХ НАРАТИВІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТА.....	91
Наконечний І.В., Ходосовцева Ю.А. СУЧАСНИЙ СКЛАД ТЕРІОФАУНИ НПП «КАМ'ЯНСЬКА СІЧ».....	93
Подобний А.Д., Максимова Н.М., Петрушина Г.О. ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ КРАЩИХ ПРАКТИК У СФЕРІ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ.....	99
Бенчак П., Іщенко І. ВОГНЕЗАХИСТ МЕТАЛЕВИХ КОНСТРУКЦІЙ.....	101
Бойченко О.О., Нагорнов В.С. ПОШУК ПОТЕНЦІАЛІВ КОНСТРУКЦІЙНОГО ДОСКОНАЛЕННЯ БАРАБАННИХ ЗГУЩУВАЧІВ ОСАДІВ.....	104